

Helena Zaworska

"Eros i Tanatos : "Brzezina" Jarosława Iwaszkiewicza", Ryszard Przybylski, "Odra" R.X (1970) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 13/38, 185

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ PRZYBYLSKI Ryszard: Eros i Tanatos. "Brzezina" Jarosława Iwaszkiewicza. "Odra" R.X: 1970 nr 4 s. 52-63.

Analiza opowiadania Jarosława Iwaszkiewicza umieszczona na szerokim tle porównawczym: historycznoliterackim, filozoficznym, w nawiązaniu do całej twórczości Iwaszkiewicza. Autor ujmuje problematykę "Brzeziny" z punktu widzenia filozoficznych postaw wobec miłości, życia i śmierci. Odwołuje się do kulturowych toposów miłości /Eros/ i śmierci /Tanatos/. Rozumienie śmierci jako idei oraz jako fenomenu egzystencjalnego - to drugie rozumienie przypisuje Iwaszkiewiczowi. Literackie interpretacje problemu śmierci: Tomasz Mann, "Czarodziejska Góra"; Maurycy Maeterlinck, "Śmierć"; Ignacy Dąbrowski, "Śmierć"; Lew Tołstoj, "Śmierć Iwana Iljicza". W opowiadaniu Iwaszkiewicza śmierć jest ściśle włączona w proces życia, nadaje życiu wartość. Eros - jako harmonia świata i Tanatos - jako rozpad tej harmonii.

BP/38

H.Z.

/II/ ŻABICKI Zbigniew: Sytuacja i styl. O twórczości prozatorskiej w ćwierćwieczu Polski Ludowej. "Odra" R.X: 1970 nr 3 s. 33-50.

Zasadnicza teza autora to pogląd, iż proza okresu 1945-1969 spełniła i spełnia nadal zadania wysuwane przed nią przez rzeczywistość historyczną, przy czym jej zasięg problemowy nie ogranicza się jedynie do spraw polskich, lecz nacechowany jest stale wzrastającą tendencją do uniwersalizacji. W sferze postaw pisarskich dorobek ostatniego ćwierćwiecza prozy polskiej wyróżnia się przewyciężeniem znanej od czasów modernizmu opozycji między postawami klerka - bądź społecznika, demaskatora - bądź też działacza, krytyka kultury - bądź aktywnego rzecznika reformy politycznej i socjalnej.

BP/38

H.Z.